

Apostolul

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
C. LUCHIAN, CERCUL DIDACTIC PIATRA-N.

EIBLIOTECA

DOCUMENTARĂ
ORAȘUL FIATRA NEAMȚ

17579

A P O S T O L U L

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ PENTRU INVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

apare odată pe lună sub îngrijirea cercului didactic Piatra-N.
și cu colaborarea d-lor:

C. LUCHIAN, V. GABOREANU, V. SCRIPCARIU,
N. PODOLEANU, M. STAMATE, I. RAFAIL,
M. AVADANEI, TEOFAN MACOVEI, GH. CIREȘ,
I. STROIA, Pr. ȘT. ROMANESCU

ABONAMENTUL 60 LEI ANUAL, plătit în două rate.
Abonament de susținere 200 lei anual. Cine achită acest abonament,
face parte de drept din membrii cercului de colaborare al revistei.
Corpul didactic pimar din jud. Neamț, vor achita abonamentul în
două rate de câte 30 lei prin d-nii delegați însărcinați cu plata salariului.
Prima rată se va achita din salariul de pe luna Noembrie, iar a II-a rată
din salariul de pe luna Febr. Ceilalți abonați vor achita prin mandat poștal

---

Oricine reține un număr al revistei, se consideră abonat.

CUPRINSUL

Hristos a înviat!	GH. SECARĂ
Valoarea tradiției din punct de vedere religios pentru conservarea unui popor	Pr. M. GAVRILESCU
Criza morală și materială	I. STROIA
Greșeli ireparabile	GR. STURZU
Epigrame	V. DORNEANU
Cărți pentru popor	VICTOR SĂNDULESCU
Cercul didactic. —Statutul—	CONST. LUCHIAN
Cronica. Cărți și reviste. Poșta Redacției	C. L.
Figuri dispărute (clișeu).	

Hristos a înviat !

„Voi toți ce-ați stat în întuneric
„Și nimeni nu v'a mângâiat,
„Din trista voastră 'nghenunchere
„Sculați !

„Hristos a înviat“

(VLAHUȚĂ)

Din adâncul îndepărtat al vremurilor, Paștele a însemnat și va însemna simbol de înfrățire al întregii creștinătăți, sărbătoare de speranțe în viitor.... Aniversarea celei mai înfiorătoare nedreptăți omenesti, a sğuduitoarei crime din Iudeea, aduce cu ea — în colba săracului și în somptuoasele saloane ale bogatului— clipe de pace.... Intocmai cum pe câmpul de luptă, răspicatul glas al fafanrei răsunătoare face să erupă în entusiasm soldatul abătut și desnădăjduit, așa ziua de înălțătoare liniște dumnezeiască, această fanfară puternică care amintește de 20 veacuri triumful dreptății, împrăștie în sbuciumatul câmp al vieții creștinului —frigul deziluziile, curmă— chiar și numai pentru puține clipe, iadul de mizerii morale.

„Odihnește-te acum în gloria Ta, nobile inițiator ! Opera Ta e sfârșită, divinitatea Ta întemeiată ! De aici înainte, afară de atingerile nestatorniciei, vei asista din înălțimea păcei divine, la urmările nesfârșite ale actelor Tale ! Cu prețul câtorva ore de suferințe cari nici nu Ți-au atins marele Tău suflet, Tu ai cumpărat cea mai desăvârșită nemurire ! Mii de ani întregi, lumea se va înălța prin Tine ! Stîndard al contrazicerilor noastre, Tu vei fi semnul în jurul căruia se va da cea mai arzătoare luptă ! De mii de ori mai viu, de mii de ori mai iubit dela moartea Ta decât în zilele trecerii Tale prin lumea asta, Tu vei deveni atât de mult cheea de boltă a omenirei, încât a smulge numele Tău din lumea asta, ar fi a o sğudui până 'n temelii.... Pe deplin învingător al morții, ia 'ți în stăpânire împărăția Ta, în care te vor urma, pe calea împărătească, pe care ai arătat-o, veacuri de adoratori ! 1)“

• •

Urmaș pe calea pe care Hristos a deschis-o cu prețul sângelui Său este, pe lângă preot, învățătorul. Necunoscut și nebăgat în seamă, nu orare ori martir al mizeriei, dar plin de conștiința datoriei, el își urmează în tăcere munca spornică pentru propășirea și gloria poporului, în mijlocul gălăgiosului trai al mulțumiților de soartă, și de multe ori în mijlocul bârfitorilor și aruncătorilor de noroiu. Blestemata sămânță a lui Iuda, răslețită și păstrată în toate locurile, veșnic va răsări și odrăsli.

În mintea voastră, apostoli ai cuvântului și a faptei, răsară totdeauna fermecătoarea speranță a izbândeii pentru emanciparea minții ! Ca izvor de nouă energie. Acela care cu nestrămutată și

1) Ernest Renan. Viața lui Iisus (pag. 109).

uriasă muncă, cu vorbe dulci și mângăietoare, a învins în marea operă de regenerare a omenirii și a isvodit o lume nouă, lumea frăției, blândității și a dragostei, trebuie să vă fie pildă.

Voi aveți mai mult decât ori și cine, putința să creați un Paște al viitorului, în care să se sărbătorească cucerirea desăvârșită a binelui, învierea pe toate căile de muncă a maselor poporului nostru. Biciuiți fățarnicia și lăcomia. Indemnați pe toți să urmeze adevărul și să facă din virtute, temelia vieții lor, statornicind, că fără aceste temeuri, lumea de aici este o „vale a plângerii“ iar viața nu-și va ajunge scopul.

În așteptare acelei zile mărețe, să salutăm cu inima în sărbătoare, învierea lui Hristos Dumnezeu!

GH. SECARĂ

Învățător, Răucești

Valoarea tradiției din punct de vedere religios pentru conservarea unui popor.

SCHIȚĂ.

Printre subiectele teoretice date de către organele noastre superioare, spre tratare la ședințele intime ale cercurilor culturale, găsim și subiectul acesta, unit cu tradiția istorică și cea juridică.—Planul subiectului—mai bine zis subiectelor acestora—, este atât de vast, încât numai specialiștii: religioși, istorici și juridici își pot da seama de greutatea acestei teme.

În rândurile ce urmează, încerc o schiță asupra valorii tradiției religioase. Nu însă cu pretenția specialistului în această materie, ci numai ca un introdus.

Nimeni n'a fost pe vremurile când lumea s'a început... Nici o piatră nu ne grăiește din acele vremi.

Dar tradițiile ce se găsesc la toate popoarele, cercetate în adâncul lor și puse alături unele cu altele, în începutul lor, cât putem să le urmărim, fac să răsară de sub negura trecutului, adevărul credinței în tradiția ce o găsim scrisă în cărțile sfinte ale tuturor popoarelor.

Relațiunile cosmogonice ale tuturor popoarelor își au isvorul în o foarte veche tradiție. Isvorul comun a fost revelațiunea naturală divină descoperită omului prin actul creațiunii și rațiunea omului.—Când s'a făcut această descoperire nu știm. Ceia ce știm astăzi sigur e faptul că actul revelator îl găsim la toate popoarele vechi cu forme culturale dezvoltate, natural însă sub diferite forme.

Cercetările arheologice, etnografice, antropologice și studiile istorice de filosofie ale religiunilor comparate, ne dovedesc acest fapt.

Marele arheolog Sanveplane în opera sa „Une épopée babylonienne“, studiind problemele cultului arborelui sacru, ca și tradițiunea arborelui vieții, ce se află la toate popoarele, mitul „Adapa“, dovedește că ele s'au păstrat prin o tradiție persistentă pe baza revelației divine.

Tot pe același drum ne duc paralelele între literatura religioasă

a vechiului orient și a V. Testament, — care s'au mai găsit la povestirea popoului. — Dacă cetim psalmi babilonici alături cu cei biblici vom găsi unele asemănări în acei psalmi care se ocupă cu acte comune lumii întregi și unor oameni în anumite împrejurări. — Psalmul 2 biblic se aseamănă cu psalmul lui Assurbanipal.

Asemănarea ideilor își are un izvor comun din vremile de naștere ale popoarelor semite din orient, păstrate tot prin tradiție, tocmai din vremea revelației divine naturale în creațiune și rațiunea omului. Toate instituțiunile religioase au fost susținute dela început și răspândite numai prin tradiție și abia mai târziu conducătorii religioși le-au sancționat și fixat în scris, în cărți, declarate de autoritatea în drept ca autentice.

Sf. Vasile cel Mare în canonul 101 se întreabă: „Cine ne-a învățat a ne însemna cu semnul Crucii? Sau a ne întoarce spre răsărit la rugăciune, care scrisoare ne-a învățat? Cine din sfinți ne-au lăsat nouă în scris sfințirea apei, sau a vinului euharistic? Binecuvântarea apei botezului, a untdelemnului? Din care înscrieri? Oare nu din nepublicata și negrăita învățătură o au învățat pe care părinții noștri o au păzit într'o necercetată tăcere, fiind bineînțeleși că cele sfinte se păzesc cu tăcere? Moisiu, Zaratuștra, Kong-fu-Tse, La-o-Tse, Sachia-Muni și Mahomed, de fapt n'au fost propriu ziși întemeietori de religii, ci reformatori ai unor religii deja existente, păstrate pe calea tradiției. Toți culeg datele tradiționale și le fixează în cărți sfinte; așa: Moisiu în Tora, profeții în Nebiim, Hristos n'a scris o iotă ci numai a grăit, dar apostolii îi fixează doctrina în Noul Testament. Zaratuștra în Zend-Avesta, Brahmanii în Vedante, iar Mahomed în Coran. Cât de mare valoare are tradiția religioasă pentru dezvoltarea unui popor, vom constata dând ca exemplu trei popoare mari. Poporul ebru astăzi își definește viața după cartea lor sfântă numită Talmudul. Dar ce-i Talmudul? Talmudul nu-i decât o colecție de legi tradiționale juridico-religioase adunate de patriarhul Tiberiadei, Iuda Hamoro. Tenacitatea, persistența acestui popor se datorește în special tradiției talmudice care-i înarmează sufletește așa de puternic, că pot înfrunta urgia tuturor popoarelor lumii. Poporul englez și-a căpătat imperialismul în toate domeniile de activitate ale globului, datorită tot tradiției. Mai anii trecuți, sinodul bisericii engleze vrând să reformeze cartea de rugăciuni, s'a lovit în chip necruțător de dârzenia tradițională a parlamentului englez — camera comunelor — în cât șeful bisericii engleze Arhiepiscopul de Canterbury, plin de umilință și lăcrămând, a fost nevoit să părăsească ședința parlamentului, a cărui membri n'au aprobat să se schimbe nici o literă din cartea lor de rugăciuni.

Dar poporul nostru românesc prin ce s'a menținut și se mai menține încă? Prin doctrină religioasă sau prin o tradiție persistentă? La noi cuvântul „lege“, are și însemnarea de credință religioasă, cum se zice și azi în popor, lege creștinească. Și din această însemnare, poporul nostru care și-a amestecat toată activitatea vieții lui cu religia, cu creștinismul, s'a format și expresia des folosită, „pe legea mea“, adică, mărturisesc, asigurat pe ce am eu mai scump, tocmai pe „credința mea“ pe Dumnezeuul meu.

Preot MIHAI GAVRILESCU

Criza morală și materială.

Voi încerca, cu puține puteri, față de multiplele aspecte a boalei „Criza morală și materială“, a contribui cu o infimă parte, la latura de grație ce trebuie dată pasivismului, care prin repercursiune, să se transforme în dinamism constructiv. Această boală, ce bântuie mai ales de vreo șase ani, reдеșteaptă în noi un complex de fenomene sociale, de cauze și efecte.

Ce este morala? Cred că definiții savante, avem destule. Practic, ce înțelegem prin morală? *Totalitatea deprinderilor bune, înăscute și câpatate, care fac pe oameni mai buni, dându-le și norme de conduită în folosul tuturor.* Cauza crizei în general? — Nesocotirea normelor bune, în dauna tuturor.

Anatol France, în „*Historie d'un rouisseaux*“; spune: „Neînchipuita putere — Dumnezeu, atât de mari concesiuni a făcut naturei umane, încât a pus împărăția Sa în noi“; depinde de canalizarea ce se dă impulsurilor spre bine sau spre rău. Acestea sunt conduse de legi Dumnezeești și omenști, precum și de deprinderi, concretizate în tradiții. Cele divine, sunt ascultate fără șovăire, dela ființa moluscă, până la geniul-om, fiind veșnice și indistructibile, căci și păgânii, cum zice Plutarch, care n'au lege, din fire, fac cele ale legii. Nu tot așa se întâmplă cu cele omenști, care nefiind perfecte, dau naștere la confuziuni, contradicții, tendințe de perfecționare, etc.

Legea naturală, este supravegheată de D-zeu, deci, aplicabilă cu precizie; cea umană, și-a pus mandatar care s'o aplice (A se vedea „*Contractul Social*“). Când acești mandatar n'o aplică, ba mai mult, o calcă, se naște una din marele cauze a crizei morale, perzându-se echilibrul stabilit de bună voie, dintre mandatar și mandatați. Altă cauză este și literatura pornografică, care, cu scopuri ascunse, conștiente și inconștiente, propagă cu asiduitate prin cărți, reviste, ziare, cinematograf etc., factori, care dându-și mâna, mânați de forțe oculte, pătrund în adâncuri prin depravare, rozând mai repede sau mai lent, sănătatea sufletească, morală și chiar fizică, a acestui neam bun și bogat, ca să-l jupoaie și să-l facă subjugat. Tot printre cauzele crizei morale, este inconștiența demagogiei fără scrupule, ce se desfășoară prin distrugere, asmuțindu-se unii contra altora, ba și clase sociale, contra altor clase, încât, masa de oameni, își perde echilibrul de fixitate, axul principal, convinși fiind prin demagogie, că nimic nu-i bun și nimic nu se respectă, ș'atuncea își caută alt punct de sprijin, apucând spre revoluții rapide sau mai lente, pentru a face alte convenții între indivizi, sau a sili respectarea celor existente, care-s prezentate vulgului ca fiind călcate, sau chiar sunt în adevăr.

Se deduce deci, crimele demagogilor (escrocilor) politici, care falsifică adevărul, nu respectă legile, și ce-i mai grav, le calcă, contra cărora, noi luminatori ai satelor, trebuie să luptăm cu toată tăria răspunderii ce o avem.

Altă cauză generală, cu influențe și la noi, este invenția și producerea de mașinării, care a redat trândăviei și lipsei, oameni ce se simt eliminați și nedreptățiți de societate, luptând contra ei, pentru a-i schimba structura. Tot cauze a crizei morale, sunt urmările războiului, cu boalele și vițiile ce le-a lăsat, care tocind nervii multora

categoria de oameni, orice fenomen fizic sau psihic, trebuie să bată cu o intensitate mai mare la capătul nervilor spre a-i trezi la reacțiune, fapt ce explică toată literatura pornografică scrisă și vorbită, precum și capriciile modei, mai ales feminine. — Tot o cauză a crizei morale, este anarhizarea aparatului funcționăresc, prin neplata serviciului prestat, prin loviri ce li-se fac, creiind două categorii de funcționari: favorizați și oprimați. Printre cei din urmă suntem și noi, dascălii. Încă o sursă a crizei, sunt furturile și escrocheriile mai ales în averea publică, nesanționate, care vîră neîncrederea în drepătorii, fiind clasate ca netrebnice și costisitoare. Altă cauză este și *concepția stupidă* lansată de unii escroci politici, mai ales de vreo șase ani, că școala și biserica, sunt inutile, (cu toate că chiar acești demenți, în sufletul lor, recunosc că-s instituții fundamentale, care au menținut și mențin flacăra patriotismului curat, precum și ordinea în Stat), defăimînd pe slujitorii lor în fața electorilor. Mai sunt și alte multe cauze a crizei morale, dar le-am dat numai pe cele mai palpabile și în legătură cu sarcina preotului și învățătorului, precum și cu vederea revistei noastre „Apostolul“, care-i și revistă de apărare a noastră.

Dacă m'ași întreba asupra mijloacelor de remediere a crizei morale, ași spune: 1) Aplicarea și respectarea legilor, de către toți fiii țării, inclusiv miniștrii. 2) Supravegherea de aproape, a tuturor revistelor, ziarelor, cărților de lectură și de studii a teatrelor și mai ales a cinematografelelor (lucru observat de D-l Prim Ministru G. Tătărescu, care a și luat dispoziții în acest sens), spre a nu mai împărstia vrajba, ura, minciuna, deprăvarea, cu toată gama patimilor ce duc la destrămarea unui Stat. 3) Incetarea desmățului demagogic, care propagă defăimarea, ura, lupta de clasă asmuțînd pe unii, contra altora, desnodămîntul fiind de cele mai multe ori, războiul civil. 4) Formulă echitabilă între patron și muncitor. 5) Anihilarea propagandelor străine de aspirațiile neamului nostru. 6) Funcționarii, de orice categorie, inclusiv Miniștrii, să-și facă cu sfințenie datoria, avînd răspunderea actelor sale, cu sancționarea imediată cînd se fac vinovați de abuz de putere, călcări de legi sau fraude. 7) Să se dea dreptul ce se cuvine aparatului funcționăresc, acest „nervum revum“ al Statului, spre a fi feriți de ispite. 8) Ridicarea prestigiului școlii și bisericei, ne mai fiind prezentate de politicianii din orice partid, ca o câtime neglijabilă, ci ca fundamentul *ordinei*, credinței și propășirii, căci unde nu-i ordine, e anarhie, unde nu-i propășire e regres, unde nu-i credință, e desnădejde și desnădejdea întunecă mintea!... 9) Propăvăduirea unui *ideal*, care să facă coeziunea sufletească a tuturor fiilor acestui neam.

Criza morală, atrage pe cea materială și viceversa.

II) Trec sumar, la partea a doua a subiectului: Ce-i criza materială? Este un dezechilibru între forțele de producție și consumație, cauzat de: a) o dezvoltare prea mare a diverselor forme de capital, b) un războiu, c) o revoluție, d) o secetă prea mare, etc., sau de acestea combinate. După natura dezechilibrului produs, se împart în: A. *Crize economice industriale*, cu dezechilibru între producție și consum și B. *Crize financiare*, cu dezechilibru între mijloacele de circulație și nevoile ei (cum este astăzi), din cauza slăbirei creditului. La noi, ambele crize au bîntuit cu furie, guvernăntii sbătîndu-se să le stingă,

sau să le amelioreze efectul. Crizele, sunt *ordinare* și *extraordinare*, *locale* și *generale*. Ca și bolile, au trei perioade:

1) *De preparație a crizei*, corespunzând unei stări de abundență și prosperitate economică, ca: producție intensă, ridicarea prețurilor la mărfuri, ridicarea salariilor, a cursurilor de valori la Bursă, înființarea de noi întreprinderi, etc., după care vine: *Perioada de izbucnire*, printr'o redeșteptare la simțul real. Incepe a scădea producția, consumația, creditul se restrânge, salariile scad, începe panica în toți, instituțiile bancare nemai putând face față retragerilor și salariilor mari, ajung la faliment. După un studiu de frământări, vine 3) *perioada refacerii*, când producția începe a crește, prețul produselor se urcă, asemenea, valorile, salariile se măresc, întreprinderile se înmulțesc, etc.

Explicația crizelor, sunt multe: -Dăm pe cele mai însemnate:

1) Excesul de speculație sau câștig; 2) acordarea creditelor fără prevedere; 3) progresul brusc al fabricațiilor de produse și a mijloacelor de transport. La noi, pe lângă criza generală, se mai adaogă cea locală, d. e. cea agricolă, determinând o scădere considerabilă a producției agricole, cantitativ și calitativ, desechilibrând balanța noastră comercială, care se bazează tot pe agricultură. Ne revine și în această privință, nouă luminătorilor, o sarcină de regenerare în acest domeniu.

Să vedem acum, din mijloacele de combatere a boalei și anume:

1) Restabilirea ordinii și încetarea provizoratului.

2) Restabilirea neîntârziată a creditului, pentru înviorarea producțiilor în toate domeniile.

3) Organizarea muncii agricole și înzestrarea agricultorilor cu mașini prin Stat sau cooperatie, pentru a echivala cel puțin cu marea proprietate dinainte de războiu, putând să recăpătăm, mențime și mări, debușeurile, față de concurența altor state.

4) Economii atât în averea statului, cât și a particularului.

5) Valorificarea tuturor bogățiilor noastre, pentru a avea plus de export față de import.

6) Serviciul de sănătate, să fie organizat efectiv, pentru a preveni boalele sociale și molipsitoare, care scad simțitor nivelul de muncă fizică cât și psihică.

7) Supravegherea și combaterea de aproape a băuturilor alcoolice, care degenerază până la nimicire ființa umană.

8) Educarea tineretului spre școala muncii chibzuite, cinstite, în convingerea hotărâtă, că *munca este viața*, nelăsându-se să mai planeze ideia că, poate destinul, poate Statul, sau vreo escrocherie la Stat, l-ar putea îmbogăți, deci ar putea trândăvi. Numai ideia de muncă salvează, împăcând criteriul moral și material.

Din cele puține arătate asupra crizei morale și materiale, se poate desprinde rolul mare ce-l are „*Invățătorul*”; (de multe ori fără mijloace) pentru ridicarea sătenilor, spre o viață mai nobilă, mai pricepută și mai bogată, căci numai așa țara întreagă va fi mai puternică, mai luminată, știind oricine, că o țară luminată și puternică, este temută și respectată; și cred că a sosit vremea, după atâtea suferințe și umilințe, să fim și noi o țară respectată.

Noi, trebuie să vrem, —și o vom face! —

Greșeli ireparabile.

In arhondaricul mânăstirii unde doarme sângerosul Lăpușnianu :

Suntem în jurul mesei așezată de părintele arhondar. E ora 2 după amiază și noi, cei trei drumeți, suntem flămânzi strașnic...

Afară, ploaia cântă pe acoperișul de draniță, iar strașenile plâng; par'că plâng trecutul ce nu se mai întoarce, cu atâtea vieți părădute, de ostași, de boieri și domnițe, ce-au călcat pe sub ele în decursul vremii...

Odată foamea astâmpărată, mintea deapănă frinturi de gând : unul una, altul alta. Și pentrucă vorbiam despre pedepsele aplicate școlărilor de C. un eminent profesor al liceului din . . . începu :

— „Am să vă povestesc o întâmplare din viața mea de școlar, de unde se va vedea ce urmări fatale poate avea, pentru un școlar, o pedeapsă aplicată fără nici un pic de tact și procedeu pedagogic.

La aceste cuvinte, pe fața profesorului trecu o umbră de durere și în glas tremurat spuse :

— „O măsură pripită, din partea educatorilor, ori chiar a părinților, pentru unele abateri ale copiilor, poate avea urmări incalculabile, poate fi fatală acestora, pentru viața lor întreagă. Și ai voi, pe urmă, să mai îndrepti ce-ai srticat, dar... zadarnică trudă !

Să vedeți :

Eram copil și era toamnă. In ograda liceului din... cu mici suluri de hârtie în mână, cu cerneală și condeie, așteptam, cuprinși de 'nfrigurare, examenul de admitere în clasa I-a. Eram mulți candidați.

Printre zecile de copii, se afla și unul Scovarză, un băiat de sătean din părțile muntelui. Cu statură voinică, vioiu, spontan, Scovarză reuși a-și atrage în jur pe toți ceilalți candidați, cu cari vorbea despre ale examenului...

Trecu concursul. Scovarză reuși printre primii și printre primii se menținu în clasa sa, mereu...

. . .

Anii treceau și cum Scovarză n'avea nevoie să cetească de două ori lecțiile, timpul liber îl consacra cetitului cărților de literatură. Eminescu era zeul său.

Cu câtă simțire recita Scovarză poeziile poetului filozof !.. Când doriām să-l auzim recitând, îl umflam pe sus, îl așezam pe treapta din capul scărilor și-l îndemnam : hai Scovarză, zi-i ! Zi-i, bre, cu foc !

Și când începea să declame, ochii săi căpătau luciri misterioase și glasul, timbru ciudat și noi îl ascultam, cum credinciosul ascultă Liturghia.

Și par'că profetiza viitorul său, când recitând „Melancolie“, ajungea la pasajul :

„Credința zugrăvește icoanile în biserici

„Și'n sufletu-mi pusese poveștile-i feerici,

„Dar, de-ale vieții valuri, de-al furtunii pas,

„Abia conture triste și umbre au mai rămas.

„In van mai caut lumea, în obositu-mi creer,

„Căci, răgușit, tomnatic, vrăjește trist un greer“...

. . .

Zi de primăvară. Eram în preajma zilei când trebuia să se dea situ-

ația cl. IV-a. Știam cu toții că Scovarză trebuia să ocupe locul al II-lea.

Dar, deoarece locul I și al II dădea unele avantaje în cursul superior al liceului, locul II al lui Scovarză, a fost furat, pur și simplu.

De acest lucru însă, atât Scovarză cât și noi ceilalți, am aflat și cum iubiam mult pe acest copil al munților, ne-am hotărât să reacționăm...

Veni ziua împărțirii premiilor. La teatrul comunal, era adunat întregul oraș: veniseră acolo, părinți de prin mahalalele sărace și depe la țară și lume cu dare de mână și venise și preotul care aduseso pe Scovarză „să se adapte din lumina cărții”...

Par'că văd: în dreapta, stătea muzica militară, gata a saluta pe premianți. Noi, colegii, lui Scovarză, stăteam ca niște arcuri, gata să izbucnim atunci când nedreptatea se va face publică.

Câtă iubire purtam, în clipele acele, pentru Scovarză și cât mă'nduioșază când îmi aduc aminte!

Când s'a urcat directorul nostru, pe scenă și-a spus cu glas tare numele premiantului I și muzica a despicat aerul cu sa'utul său, inima a început să ne bată cu putere și sângele ne țipa la tâmple...

— „Premiul al II-lea, I. V.

Nici n'apucă directorul să termine vorba și toți colegii lui Scovarză au izbucnit:

— „Scovarză !!. Scovarză !!. jos cu I. ! jos cu el !!. Scovarză-i premiantul II !!.. Să trăiască Scovarză !!. Uraaa !!.

Se făcuse un adevărat infern, din strigătele noastre disperate, cu care voiam să salvăm dreptatea lui Scovarză, amestecate cu notele stridente ale instrumentelor muzicale.

Intr'o supremă dragoste de frate, am privit atunci pe Scovarză: buzele-i erau albe, ochii cu priviri sălbătice, fața lividă... Profesorii erau uluiți, publicul contrariat, iar câțiva colegi plângeau încet, la spatele meu.

Directorul, păstrându-și calmul și totuș cu emoție în glas, urmă:

— „Premiul al III-lea, Scovarză”...

Fanfara sfâșie tăcerea, dar, sunetele salutului făceau impresia că sunt, mai degrabă, un finit al unui imn de îngropare.

Transfigurat, Scovarză se ridică pe scenă, își roti privirile peste mulțimea pe care-o vedea confuz, se opri în direcția noastră, zâmbi amar, apoi le duse ca o rugăciune, ca o jertfă sfântă, spre locul unde, cărunț, stătea preotul care-l aduse la „lumina cărții” și care plângea cu sughituri și-ale cărui lacrimi alunecau pe barba argintie și-apoi mai jos, pe rasa cernită...

— „Țin să mulțumesc din suflet scumpilor mei colegi pentru manifestarea lor de caldă iubire frățiască; gestul lor e-un alinător balsam pentru sufletul meu frânt... Eu, însă, nu pot primi și nu primesc premiul al III-lea, deoarece al II-lea este premiul meu”...

— „Ura, Scovarză !!. Uraaa !!. Uraaa !!.”

Și absolvenții clasei IV-a, ai anului aceleia, au luat pe umeri pe Scovarză, l-au scos afară tot pe umeri, în triumf...

Era ultimul triumf al vieții lui Scovarză...

* * *

Comisiunea profesorilor, adunată ad-hoc s'a luat hotărîrea să „amâie” pe Scovarză, cu situația, până la Toamnă...

Zadarnice au fost toate sforțările preotului din satul lui Scovarză, căci elevul a trebuit să îndure neghioaba pedeapsă a unor oameni fără cunoștință...

Trecu câțva timp dela cele întâmplate mai sus și anii îl învălură în ceața uitării pe bietul Scovarză.. Zvonuri vagi ajunseră până la mine, că intrase casier la primăria din satul său, că, mai pe urmă, legase prietenie c'o femeie din sat, că delapidase niște bani și că, pentru asta, fu dat afară, să-și ducă așa cum o ști amărătele-i zile de tânăr cu credințele și idealurile năruite...

Intr'o vacanță mare, eram într'o excursie pe valea Bistriței împreună cu alți colegi. La un moment dat, trecu pe lângă noi un țăran în haine murdare, îmbătrânit de timpuriu... Am rămas înmărmuriți : era Scovarză... — „Băieți, uitați-vă, Scovarză !.. Scovarză, băieii !. Măi Scovarză !.. Bre Scovarză, bre, ce mai faci tu, măi băiete?!“ începui să strig îndurerat Dar Scovarză... mă privi cu ochi fără expresie, nepăsător, ca și cum nu ne-ar fi cunoscut niciodată, ne întoarse, apoi, spatele și-o porni în ' susul apei...

Ni s'a spus că era dălcăuș la plute...

La doi ani după această întâlnire, tot într'o vacanță mare, pe aceleași locuri, am văzut iar pe Scovarză. Cu hainele zdrențe, cu priviri indobitocite de băutură, mergea clătinându-se pe marginea drumului... Mi-au venit lacrimi în ochi și ca împins de cineva, m'am îndreptat spre nenorocit, spre Scovarză cel cu privirile pline, odinioară, de inteligență și viață, când recita, inspirat, „Melancolie“, de Eminescu. Și ca la o lumină de fulger, l-am văzut, pe Scovarză, pe treapta cea din susul scărilor dela liceu !.. „Credința zugrăvește icoanele 'n biserici..“

— „Măi frate, Scovarză !.. Ce mai faci tu, măi frate ?!“

M'a auzit, ori nu, eu nu știu. El a pășit pe-un podeț și luând-o spre margina codrului, l-a înghițit frunzișul...

* * *

La câțiva ani după această întâmplare, care-a turnat în sufletul meu o picătură de amar, ce și azi o simt, mergeam cu trenul spre Constanța. La un moment dat, am ieșit din cabina vagonului, pe culoar, atras de-un sgomot neobișnuit. Am rămas ca de piatră : un domn elegant înebunise subit și-acum, cu mâinele în șolduri, privind vag înaintea sa, schița pași de dans, ca o veritabilă odaliscă.

Cel înebunit era judecătorul I. cel ce cu aproape 30 de ani în urmă, prin intervenții nepermise, luase premiul lui Scovarză...

Profesorul, tăcu adânc turburat, cu privirea pironită afară, prin ușa deschisă, ca și cum ar fi așteptat, ca din necunoscut, să se îmbine diafan ca 'n ședințele spirisiste, chipul lui Scovarză, senin, plin de viață, ca atunci când era copilandru.

Și-afară, ploaia cernea insistent, pe acoperișul arhondaricului, pe acoperișul ctitoriei Lăpușneanului.

GR. STURZU

Cărți pentru popor.

Există, în orășelul Balș-Romanați, o editură care scoate o publicațiune, de trei ori pe an, intitulată „Cartea pentru toți“, sub conducerea d-lui G. Vasilescu-Balș. După cum ne scrie d-l Vasilescu, această editură activează încă de pe la anul 1904.

N'am știut de această editură, până ce am primit No. 9 din publicațiunea amintită („Chipăruș Voinicul“) dela d-l N. Mateescu-Movilă (autorul cărțicelei).

În rândurile ce urmează, voi aduce la cunoștința colegilor titlurile cărților și rezumatul fiecăreia, găsindu-le foarte potrivite pentru răspândirea dragostei de cetit, la săteni și școlari, cu prilejul ședințelor de cerc cultural și șezători populare.

No. 1 *Dracu'n sac*, piesă de teatru pentru combaterea lenei, ușor de jucat cu elevii școlii sau cu flăcăii și tetele din sat.

No. 2 *O reclamație*, piesă de teatru împotriva politicii, foarte frumoasă și hazlie-instructivă, se poate juca cu elevii școlii și adulți.

No. 3-4 *La moară*, povești din popor, potrivite pentru cetit la șezători școlare și populare.

No. 5 *Cântece oltenești*, floarea jolklorului oltenesc, care se pot recita la diferite serbări, fiind hazlii, satirice, dar cuviincioase.

No. 6 *Oameni din popor*, frumoase nuvele folkloristice, se pot ceti de orice om care dorește să-și descrețească fruntea.

No. 7-8 *Povestea luptelor dela Robănești*, un mănunchiu de episoade din vremea războiului pentru întregirea Neamului, se cetesc cu înțelegere.

No. 9 *Chipăruș voinicul* și alte povestiri frumoase, scrise în graiul moldovnesc de d-l N. Mateescu-Movilă, actualmente institutor-pensionar în Brăila. Toate cărțicelele amintite sânt scrise în grai popular, aproape de mințea și inima săteanului român. Fiecare cărțică costă 10 lei.

Acuma, când „ora de lectură și șezătoare“ a luat ființă la toate școlile din țară și când ofensiva culturală, de sub conducerea d-lui Ministru dr. Angelescu, a luat un mare avânt, prin organizări de șezători populare, se impune ca publicațiunile pentru popor să pătrundă până în cele mai depărtate colțuri din țară. Pe lângă revista „Albina“, cărțicelele dela editura „Țărăncuța“ sânt de mare ajutor tuturor m. c. d. în răspândirea științei și a dragostei de carte.

Doritorii, de a răspândi aceste cărți, se vor adresa la editura amintită și vor primi, în cont comision, numărul de exemplare cerut.

Căminele culturale, care au depozit de cărți populare, se pot adresa iarăși. Iar acele cămine, care n'au, până'n prezent, depozit, îl pot forma luând, spre desfacere, publicațiunile amintite. Din remiza ce-o acordă numita editură, se poate face un fond pentru cămin sau se mărește biblioteca. „Învățătorul-colportor“, preconizat de d-l profesor I. Simionescu, în „Lamura“ și alte publicațiuni, trebuie să devie o realitate.

Cred că acest procedeu, de a distribui sătenilor, nu este un fapt rușinos și compromițător, cum au nesocotința s'o spună unii !

A trecut vremea când învățătorul sta închis numai între cei patru pereți ai școlii și aștepta pe sătean să vie, să-l întrebe : „de ce i-a bătut băietu ori fata“ și să nu-l mai vadă până la Sân-Petru, când auzia că „a trecut clasu“ ori „o rămas repetent“.

Săteanul trebuie chemat la școală, în fiecare Duminică și sărbătoare, îndată ce a ieșit dela biserică. (Să n'apuce a se duce pela „cealaltă biserică“, cum o spune în glumă, adică la crâșmă).

Odată „prins“ la școală, toți învățătorii. (Nu numai 1-2 să se ostenească, iar ceilalți s'o „șteargă“ la târg, ori în altă parte) și să-i spună și azi, și mâni, și poimâni, mereu, aceleași rele observate și să dea statură, până ce or zice și ei (sătenii) : „Măi, nu-i chip ! Trebuie să fac cum o spus profesorul, preotul ori notarul !“.

Picătura de apă, cât de mică, dacă lovește mereu piatra în acelaș loc, o găurește.

În misiunea noastră apostolică, trebuie o stăruință dusă până în pânzele albe și o continuitate de activitate : ce face învățătorul, să nu dărâme preotul, notarul, primarul, agentul sanitar și vice-versa ; toată activitatea culturală dintr'un sat să fie ca un lanț cu toate verigile solide. Așa, cum e acum, fiecare caută să dărâme ce-a zidit altul și vrea s'o înceapă dela capăt.

De aceea, când e șezătoare la școală ori la cămin nu trebuie să lipsească niciun funcționar sătesc, dar, mai ales, niciun învățător sau preot. Toți au datoria să asalteze pe săteni cu sfaturi, cu reviste și cărți (unele cu plată, altele gratuite) și să nu fie slăbiți măcar o clipă. Toți trebuie să fie „uniți, în cuget și'n simțiri“, și să nu se desmintă unii pe alți, ca azi.

Numai ce-azi pe notar ori pe primar. „Ei, d'apoi popa (ori profesor) ce-ar'să zică? Dacă n'a spune așa, nu primește leafă!”.

Ca încheiere, amintesc vorbele d-Jui Ministru al Instrucțiunii, (circulara No. 14004 din 25 Ian. 1934, trimisă fiecărui învățător):

„In orice casă de sătean, care știe să cetească, să intre o carte sau o revistă instructivă...” După ce cetiți aceste rânduri, recetiți și circulara amintită și vă veți rușina, unii, că n'ați îndeplinit, măcar o parte din dorințele iubitelui nostru Ministru.

E urît obiceiul când cineva-ți întinde mâna și tu-i întorci spatele.

VICTOR SÂNDULESCU-Topolița

EPIGRAMA

d-lor Cezar Petrescu și Mihail Sadoveanu.

Lectori și critici sunt pe pace—
Nepăsători stau ca boerii;
E slab romanul?! Ce-are a face!
In schimb sunt grași... romancierii.

d-lui V. Scripcaru

vechiu conducător al revistei „Petrodava”.
O superstiție l-a ros
In legătură cu revista:
Ca nu cumvâ cu „Petrodava”
Să'nvie și... Boerebista.

Unui medic.

Savant întreg în meserie
Eu îi găsesc o mică vină:
Că n'a aflat o doctorie
Să-l vindece de medicină...

Unui inginer.

Aflând de podul proiectat
Și cum îți stânjenia parcursul,
Sărmanul râu a preferat
Să sece sau să-și mute cursul...

d-lui A. O. Teodoreanu

zis Păstorel.

Ca bun creștin și drept latin
Eu cred în tot ce scrie el:
Căci „adevărul stă în vin”
Și vinul șade'n... Păstorel.

VASILE DORNEANU

Cercul didactic.

Incă cu 4-5 ani în urmă, câțiva însuflețiți de cele bune, plănuiau înființarea unui cerc care să cuprindă membrii corpului didactic de toate gradele din orașul Piatra și județ.

Ne-am izbit dela început de unele greutăți și de indiferență.

Dăunăzi, cu prilejul binevenit al unui cerc cultural ținut la școala normală de băeți, folosind un moment de entuziasm și colaborare între membrii corpului didactic ale celor două grade de învățământ — normal și primar —, s'a deschis din nou problema **cercului didactic**. Colegii noștri mai mari, foști părinți sufletești ai multora dintre colegii primari, au înțeles cei dintâi necesitatea de conlucrare pe tărîm cultural între cele două grade de învățământ, reprezentate și numeric și calitativ în județul nostru. Și atunci noi câțiva din jurul „Apostolului” împreună cu d-nii Ioan Drăgan, Victor Andrei, Virgil Dobrescu, I. Taslăoanu ș. a., am și pornit la înlăptuirea ideii. Este de datoria noastră — a mea, în special — să multumesc d-lui profesor Victor Andrei, pentru contribuția sufletească ce ne-a dat spre a duce gândul nostru la bun sfârșit. Azi, cercul didactic este o realitate.

În urma unei adunări ținute sub președinția inimosului director al liceului, d-l Vasile Ghițescu, s'a votat statutul întocmit de noi și s'a ales comitetul de conducere al cercului, care la rândul său și-a ales președinte în persoana aceluia ce a pecetluit actul de constituire al noii instituții — d-l V. Ghițescu.

Incepând cu luna Mai cercul didactic și-a deschis drumul în lumea noastră didactică din județul Neamț, la început — desigur — restrâns, până ce ideea va prinde și în cele mai reci și indiferente suflete.

Este de prisos să mai arat scopul ce-l urmărește cercul didactic. Statutul pe care-l publicăm mai jos, este edificator în această privință. Doar să adaug și să accentuez asupra **legăturii sufletești** ce urmărește să stabilească între toți membrii corpului didactic de toate gradele.

Nu vor mai fi — sperăm — drumurile între aceste grade, despărțite și izolate, nu se vor întâlni priviri reci și bănuitoare, nu va lipsi acea cunoaștere și înfrățire între acești muncitori pe ogorul școlii. Vor veni și unii și alții, cu gradul lor de cultură, cu experiența lor, dar mai cu seamă cu sufletul lor, să pună umărul la ridicarea morală și culturală a poporului în mijlocul căruia trăim. Școala rece, din cei patru pereți, se va transforma în școală vie, în școală activă și trăitoare, dacă forțele acestor pionieri se vor uni și munca va fi dusă pe aceleași căi.

Însăși corpul nostru didactic simte nevoia de a-și strânge rândurile, de a se cunoaște cei dela târguri, cu cei dela sate, de a-și ști nevoile și chiar de a-și găsi din când în când momente de reculegere și de destindere. Suntem un organism care are nevoie de unele necesități de care nu te poți lipsi. Vrem uneori să ne strângem 2—3 la un loc, să discutăm o problemă, să comentăm un eveniment, să punem la cale o acțiune. Trebuie, în acest caz, ori să razimi gardurile și zidurile caselor din centrul orașului, ori să te vâri în diferite localuri, unde nu se știe până la urmă la ce rezultat ieși.

Iată deci, cercul didactic, își deschide și o sală de reuniuni zilnice între membrii lui, unde pe lângă gazete, reviste, o carte din bibliotecă, se va putea lua și o cafea, o dulceață, un ceai etc. Colegii dela țară vor și

mai bine că acolo, în anumit timp al zilei, vor putea găsi pe cineva care să le dea o relație, cu care să stea de vorbă, să ceară un sfat etc. Deocamdată această sală de întâlnire, va fi în una din camerile căminului învățătorilor (localul băncii). Iată deci, că umblând după cineva, te poți abate și pela bancă, poți lua o carte dela biblioteca ce se va deschide, ori te poți odihni la cămin.

În felul acesta sperăm că vor înceta, sau măcar se vor diminua unele disensiuni, iar răceala dintre unii și alții, fie pe considerațiuni de vârstă, de situație, ori chiar de vederi politice, va dispărea și se va înlocui cu acea frățietate și comunitate solidară, așa cum se impune de timpul în care ne găsim și de rostul și misiunea noastră.

Pentruca toate aceste deziderate să se poată înlăptui, ne trebuie în primul rând **înțelegere și concurs**. Numai cu „sufletistii“, adică cu aceia cari spun din gură că „sunt alături cu sufletul“ de această acțiune, nu poți realiza nimic, dacă acest suflet nu devine o realitate. Trebuie să iei parte efectivă, să te miști, să te sacrifici chiar, ca să înlăptuești ideia. Deaceia din toată inima facem un călduros apel tuturor colegilor din județ să nu primească această nouă acțiune cu răceală și indiferență. Să participe la ea, înscriindu-se ca membri activi și achitându-și infima cotizație (fie direct la cercul didactic, casieră fiind d-na Elena Avasiloei, directoarea șc. No. 1 fete, fie prin delegații cari achită salariile).

Pe lângă cele arătate mai sus, membri vor putea participa la conferințe, excursiuni, cursuri de perfecționare ș. a. și vor avea concurs neprețuit din partea cercului la manifestările organizate cu ocazia cercurilor culturale, serbări școlare etc. în satele lor.

Revista noastră, care, cu acest număr intră în cadrul de activitate al cercului didactic, își pune nădejde în înțelegerea și solidaritatea corpului didactic, ca și la apariția ei și speră că va avea acelaș concurs pentru realizarea scopului urmărit de nouă mișcare didactică.

C. LUCHIAN

STATUTUL

CERULUI DIDACTIC DIN JUD. NEAMȚ, CU SEDIUL LA PIATRA-NEAMȚ

CAP. I.

Iniințare, scop, durata

Art. 1. Se iniințează în orașul Piatra-N. un cerc care să cuprindă pe membrii corpului didactic de toate gradele din întreg județul Neamț, cu numele de „Cercul didactic Piatra-N.“.

Art. 2. Scopul acestui cerc, este:

a) de a face apropierea sufletească între toți membrii corpului didactic de orice grad din județul Neamț.

b) de a găsi toate mijloacele pentru cultura generală și profesională a membrilor lui prin conferințe, bibliotecă centrală, revistă, gazetă etc., precum și de a contribui la răspândirea culturii în oraș și județ prin conferințe publice, creiare de biblioteci, expoziții, muzee, serbări.

c) de a stimula pe membrii corpului didactic cu însușiri deosebite, să producă lucrări în direcția literară, științifică etc.

d) de a organiza excursiuni în diferite ținuturi, cu caracter științific și profesional.

e) de a aranja un local de reuniuni zilnice între membrii cercului.

Art. 3. Durata cercului este nelimitată și nu se poate dizolva decât dacă $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor înscriși și la curent cu obligațiile către cerc, l-ar cere într-o adunare generală ordinară.

CAP. II

Membrii cercului, drepturile și datoriile lor.

Art. 4 Pot face parte din acest cerc membrii corpului didactic de toate gradele, bărbați și femei, titulari și netitulari, precum și pensionari, cu posturile sau domiciliul în județul Neamț.

Soții sau soțiile m. c. d. cari nu fac parte din acest corp, pot fi membri ai cercului didactic și pot lua parte la discuții și hotărâri, cu drept de vot consultativ.

Art. 5. Membrii care aderă la prezentul statut, se consideră membrii fondatori. Cei ce se vor înscrie ulterior, sunt membri activi.

Membrii cercului cari în afară de cotizații, vor dona și o sumă de cel puțin 1000 lei, odată pentru totdeauna, vor fi declarați membri de onoare.

Membri de onoare mai pot fi și personalități culturale, din afară de cerc, care prin activitatea lor aduc un mare folos scopurilor culturale ale cercului didactic, precum și persoanele filantropice care vor face o donațiune în bani sau imobile în valoare de cel puțin 5000 lei.

Inscrierea în cerc se face pe un imprimat special.

Art. 6 Fiecare membru al cercului va plăti o cotizație lunară minimă de:

a) Lei 10, cei ce locuiesc în orașul Piatra-N.

b) Lei 5, cei ce locuiesc în afara orașului Piatra-N.

Această cotizație va fi achitată casierului cercului lunar, trimestrial sau global.

Art 7. Calitatea de membru se pierde :

a) prin strămutarea în alt județ.

b) prin retragere din cerc.

Retragerea din cerc nu se poate face decât la finele anului, după ce mai întâi își va achita toate obligațiile către cerc, pe anul în curs.

c) cei cari prin atitudinea lor, ar aduce o dăunare morală sau materială cercului. Aceștia vor fi propuși de comitet adunării generale, care va hotărâi excluderea cu $\frac{2}{3}$ din numărul membrilor prezenți.

Membrii retrași n'au nici un drept asupra averii mobiliare sau imobiliare a cercului.

CAP. III

Fondurile de existență și întreținere a cercului,

Art. 8, Cercul se întreține din următoarele fonduri :

a) Cotizațiile membrilor.

b) Donațiuni.

c) Veniturile serbărilor și conferințelor organizate de cerc.

d) Diferite subvenții.

Art. 9. Veniturile cercului vor fi astfel întrebuințate :

a) Chiria localului cercului.

b) Iluminat, încălzit, întreținere, servitor.

c) Mobilier pentru sala de întrunire zilnică și pentru bibliotecă.

d) Editarea unei reviste și a unei gazete.

e) Corespondență.

f) Abonamente la diferite ziare și reviste.

g) Alimentarea bibliotecii cu cărți noi.

h) Excursiuni

Excedentul rezultat după susținerea cheltuelilor de mai sus, va fi astfel repartizat :

a) 10 o/o fond de rezervă.

b) 20 o/o cheltueli de administrație.

c) 30 o/o bibliotecă.

d) 40 o/o fond local.

CAP. IV.

Administrația societății.

Art. 10. Cercul didactic se va administra de :

a) Adunarea generală.

b) Comitetul cercului,

c) Comisiunea cenzorilor.

Art. 11. Adunarea generală se întrunește în ședință ordinară, odată pe an, fiind convocată de comitetul cercului. Ea se va ține în una din Duminicile din luna Aprilie a fiecărui an, după sistemul adunărilor generale obișnuite.

Atribuțiile adunării generale sunt:

a) Să delibereze și să hotărască asupra tuturor chestiunilor puse la ordinea de zi.

b) Să dea descărcare comitetului de gestiunea sa,

c) Să aprobe bilanțul.

d) Să aprobe proiectul de buget pe anul următor.

e) Să decidă asupra eventualelor excluderi din cerc, conform art. 7 punctul c.

f) Să aleagă membrii comitetului cercului în locul celor ieșiți la sorț, precum și a comisiunii cenzorilor și supleanților.

Hotărârile se vor lua cu majoritate de voturi, afară de cele prevăzute la punctul e.

Art. 12. Comitetul cercului se compune din 12 membri aleși de adunarea generală.

Numărul membrilor în comitet este în funcție de procentajul membrilor cercului din fiecare grad de învățământ (primar și secundar). La alegere iau parte toți membrii, fără deosebire de grad.

Alegerea se face prin vot secret.

Biroul adunării generale va stabili la început procentajul membrilor în comitet, după numărul membrilor înscriși cu drept de vot, pentru a se ține seamă de proclamarea aleșilor.

În fiecare an, comitetul se reînnoește cu 1/3 din numărul membrilor. Membrii ieșiți la sorț, au dreptul să candideze la noua alegere.

Art. 13. Comitetul alege din sânul său un președinte, un vice președinte, un secretar, un casier și 3 membri în delegația permanentă. Acești trei membri vor avea însărcinări în următoarele direcții: unul se va ocupa cu administrația cercului; al doilea cu biblioteca, revista, gazeta și abonamente la diferite gazete și reviste; al treilea cu activitatea din afara cercului: conferințe, serbări, excursiuni, conlucrări cu celelalte înjghebări dascălești (cercuri culturale, asociație, bancă etc.).

Președintele supraveghează întreaga activitate a cercului. Măsurile

luate de un membru din delegația permanentă în direcția activității sale, trebuie să aibă și avizul delegației.

Toată corespondența privitoare la cerc este semnată de președinte, secretar, și membrul din delegația permanentă care face propunerea.

Vicepreședintele înlocuiește pe președinte, atunci când lipsește.

Art. 14. Atribuțiile comitetului cercului sunt :

a) Se întrunește cel puțin odată pe lună și examinează situația și mersul cercului.

b) Ia toate măsurile pentru aducerea la îndeplinire a scopurilor urmărite de cerc și a hotărîrilor adunării generale.

c) Ingrijește și contribuie efectiv la editarea unei reviste, a unei gazete, a bibliotecii cercului.

d) Ia act și ratifică măsurile luate de delegația permanentă.

Art. 15. Delegația permanentă se întrunește oricâte ori cere nevoia.

Ea ia toate măsurile pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrilor Comitetului, aprobă și plătește cheltuelile de administrare și lucrează pentru atingerea scopului urmărit de cerc.

Delegația permanentă este sufletul cercului și de felul cum va ști să-și organizeze activitatea, depinde realizarea scopului pentru care a fost creat cercul.

Art. 16. Comisiunea cenzorilor se compune din 3 membri și 3 supleanți, aleși de adunarea generală, în fiecare an, dintre membrii cercului fără deosebire de grad.

Cenzorii au următoarele atribuțiuni :

a) Cooptează împreună cu membrii comitetului, până la adunarea generală persoanele cari vor ocupa provizor posturile ce vor deveni vacante în comitet.

b) Verifică gestiunea cercului și prezintă raportul adunării generale.

Art. 17. Casierul încasează cotizațiile și oricare alte venituri ale cercului, eliberând recipisă din registru special. Plătește cheltuelile aprobate de comitet, pe baza bonurilor de casă semnate de președinte.

Art. 18. Secretarul ține arhiva, face corespondența pe care o contra-semnează, redactează procesele verbale ale ședințelor comitetului, delegației permanente și adunării generale.

Art. 19. Atât membrii comitetului, cât și cenzorii, își exercită calitatea fără nici o plată obligatorie.

Excedentul prevăzut la art. 9, se va repartiza de comitet potrivit cu munca și interesul fiecărui membru care a activat.

CAP V.

Dispozițiuni generale

Art. 20. Cercul didactic va putea conlucra cu oricare înjghebare dascălească (asociație, bancă, cercuri culturale) pentru asigurarea scopului urmărit și pentru ușurarea cheltuelilor ce ar necesita organizarea lui.

Art. 21. Chestiunile politice se exclud din cerc și membrii cercului vor avea grijă ca cercul să nu fie pus decât în serviciul cauzei dascălești

Redactat de {
 Victor Andrei
 Vasile Gaboreanu
 Const. Luchian

Votat de adunarea generală ținută în ziua de 12 Aprilie 1935.

Cronica.

Corul învățătorilor. Cine are radio, s'a putut delecta și în acelaș timp a putut admira concertul ce-l dă de multe ori corul învățătorilor din București, a auzit apoi corul învățătoarelor din Cehoslovacia, concertul „Astrei“ din Brașov format în cea mai mare parte din elemente din corpul didactic, ș. a.

Am auzit apoi de colegii noștri vecini, din județul Bacău, care s'au organizat și ei într'o echipă de cor și au întreprins câteva excursii cu care prilej au dat câteva concerte vrednice de laudă. Și la noi în județul Neamț, a fost cândva un cor al învățătorilor despre a cărei faimă se știa în toată țara. Azi stăm și ne aducem aminte de ce a fost odată, sau ne mirăm de ce fac alții. Oare n'ar fi timpul să intrerupem această lăncezeală? Să încercăm. N'avem pretenția să vină colegi dela distanțe prea mari. Dar cei din Piatra și cei depe o rază de 10-15 km., pot să-și sacrifice timpul o jumătate de zi pe săptămână ca să ia parte la repetiții și apoi să ne bucurăm de roadele unei munci, organizând o excursie cu o serie de concerte care să ne alimenteze un fond pentru acest scop.

Pentru aceasta facem pentru a II-a oară apel la colegii noștri diletanți din orașul și jurul orașului Piatra. Să se înscrie în corul învățătorilor, ce va fi organizat și dirijat de maestrul desăvârșit și energic D-l Gh. Dimitriev.

Sâmbătă 11 Mai ora 7 d. a., va fi o primă consfătuire de punerea bazei corului și împărțirea pe voci, consfătuirea va avea loc în localul liceului de băeți Piatra-N.

* * *

Conferință. În cadrul cercului didactic, *Sâmbătă 11 Mai ora 6 p. m.* se va inaugura în sala de festivități a liceului de băeți Piatra-N., seria de conferințe organizate de acest cerc.

Va conferența d. profesor Panaite Popovici, președintele Asociației profesorilor secundari și membru în comitetul cercului didactic. Subiectul conferinței: *Arta și copilul.*

Toți membrii corpului didactic, indiferent dacă s'au înscris sau nu în cercul didactic, sunt rugați a lua parte.

Intrarea benevolă (minimă 5 lei).

După conferință, se va constitui echipa corului învățătorilor despre care am vorbit mai sus.

* * *

Adunarea generală a băncii corpului didactic, ținută în ziua de 21 Aprilie, a decurs anul acesta în ordine și într'o at-

mosferă însuflețită de cele mai curate gânduri pentru prosperarea acestei instituții. Deși revista noastră nu s'a bucurat de nici o atenție în fața administrației băncii (nici măcar bilanțul nu l-a publicat în coloanele ei) totuși suntem mulțumiți de felul cum s'a condus în ultimul timp, datorită mai multei griji și atenții ca și hărniciei noilor funcționari. Salutăm cu entusiasm hotărîrea luată anul acesta, de a se creia un fond de ajutor pentru membrii decedați. Cu aceasta își merită cu drept cuvânt titlu de bancă de ajutor a corpului didactic.

* * *

Concursul tinerimii nemțene, anunțat în numerile trecute, se va ține irevocabil *Duminică 26 Mai* ora 10 dim. în localul școlii No. 2 băeți Piatra-N.

Programul acestei serbări este astfel alcătuit :

Dela ora 9-10 dim. primirea participanților, gustarea de dim.

10-12 lucrarea scrisă.

12-13 fotografierea, repaos.

13-14 masa cu participanții dela țară

15-17 vizitarea diferitelor instituții și locuri din orașul Piatra-N., după care se va putea pleca acasă.

Rugăm pe d-nii colegi cari vor să ia parte la această manifestație să ne comunice până cel mai târziu 20 Mai, numărul elevilor ce vor concura, pentru a se putea lua măsuri de hrană pentru copii din afara orașului. Credem că acesta este un admirabil prilej ca măcar câțiva copii să viziteze capitala județului, în afară de celelalte considerațiuni pentru care am organizat acest concurs.

Concurenții nu vor aduce decât condei cu peniță și creion. Subiectul lucrării se va fixa cu o jumătate de oră de începerea concursului, de către o comisiune de cinci persoane.

Repetăm că la acest concurs iau parte numai elevii claselor IV-a (băeți și fete) și numai în costum național.

L.

Cărți — reviste.

„Palatul Cnejilor“ este titlul noiei lucrări a Părintelui C. Matasă, apărută în editura „Cartea Românească“. Cartea cuprinde pe lângă capitolul cu acest titlu și alte capitole asupra munților, dealurilor, văilor, drumurilor și diferitelor locuri din județul nostru, luate și după legendele ce trăesc în popor, dar și după documente cercetate cu răbdare și asiduitate de autor. Scrisă într'o limbă literară plăcută, lucrarea Păr. Matară, vine și completează începuturile din cealaltă lucrare a S. Sale — Călăuza jud. Neamț — cu care, contribuie la

cunoașterea vieții istorice a ținutului nostru și a pitorescului lui de care S. Sa este îndrăgostit și asupra cărora mulți localnici n'au habar. O recomandăm cu stăruință, ea fiind de mult folos și bibliotecilor școlilor, bisericilor și primăriilor pentru a servi de documentare în diferite probleme ce se discută la cercurile culturale, pe lângă frumusețea descrierilor și a datelor ce ne aduce.

Se găsește la librării și la autor, prețul fiind 60 lei.

„Manualul Serbărilor școlare” vol. II, apărut în editura „Cugătarea”, aduce o mare contribuție în această direcție, datorită harnicului coleg, d-l Ilie I. Mirea, învățător în jud. Brăila. Cartea cuprinde coruri, piese de teatru, conferințe, poezii populare și naționale, legende etc., toate într'un vădit spirit naționalist, absolut necesare la organizarea serbărilor școlare în diferite împrejurări: serbări naționale, serbări religioase, împărțirea premiilor etc.

Cartea aceasta ne-a trebuit întotdeauna. Acum când o avem, să nu lipsiască din casa învățătorului. Se găsește la librării, prețul 50 lei.

A apărut No. 5 din revista „Căminul Cultural” scoasă de aceeași Fundație harnică și cu grijă de cultură pentru popor.

„Foaia învățătorului” este titlul revistei asociației învățătorilor din jud. Brăila (Redacția și Ad-ția Bulev. Cuza 218 Brăila). Ultimul număr de pe Martie, Aprilie a. c., cuprinde un bogat material, frumos aranjat.

Amintesc pe cele mai importante: Studiul individualității de Paul Martin; Cum se lucrează într'o șezătoare de I. Pătrănoiu; apoi pagina folklorului, recenzii, etc. L.

FIGURI DISPĂRUTE

† ECATERINA V. IONIȚĂ
înv. Oglinzi-Răucești

† MIHAI CRĂCIUN
înv. Balanu-Mastacăn

FOȘTA REDACȚIEI.

— *Cu ocazia sfintelor sărbători ale Învierii, salutăm pe toți abonați și cititorii noștri cu creștinescul „Hristor a înviat !”.*

— *Amintim colaboratorilor noștri, că articolele ce ni le trimit să nu fie mai lungi de 4 fețe de $\frac{1}{4}$ coală, scrise citeț și numai pe o față. Subiectele alese, să aibă legătură cu viața noastră dăscălească, fie în direcția perfecționării, fie pentru apărarea drepturilor noastre.*

— *Nu uitați și trimiteți fotografia și biografia D-v. d-lor Gh. Boancă și V. Săndulescu, învățători Grumăzești, care se ocupă cu alcătuirea „albumului învățătorilor din jud. Neamț”. Va fi o lucrare frumoasă și necesară și e păcat să lipsiți și D-v.*

— *Cereți foi de înscriere în cercul didactic fie la sediul cercului (cămin, bancă) fie la revizorat (d-l Cazacu).*

Se primește colaborarea oricărui membru al corpului didactic primar sau secundar, precum și a persoanelor ce sprijină cultura și învățământul primar. Subiectele tratate vor fi în sensul programului anunțat. Articolele vor fi scrise citeț, pe o singură pagină, în mărimea de $\frac{1}{4}$ coală.

Pentru a se putea publica articolele într'un singur număr al revistei, nu vor fi mai lungi de 4—5 fețe. Recenziile vor fi reduse la 2 pagini. Articolele nesemnate, nu se publică.

Manuscrisele nepublicate nu vor fi înapoiate. Articolele pentru publicat, se vor trimite până la 20 ale lunii.

Comitetul de conducere al revistei, își ia angajamentul că va scoate revista un an, oricare ar fi riscurile.

Apelează însă la concursul colegilor înțelegători.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA REVISTEI „APOSTOLUL”

C. Luchian, (cercul didactic) Piatra-N.

La această adresă se vor trimite schimbul de reviste, cărți, manuscrisele, recenziile, precum și orice corespondență referitoare la redacția și administrația revistei.
